

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən dos.Z.I.Məmmədov

“ 12 ” “sentyabr” 2025-ci il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 050711-Zoomühəndislik

Fakultə: Baytarlıq

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Əməyin mühafizəsi (Program Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin F-370 nömrəli 13.08.2020-ci il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir).

Kodu: İPF-B26

Tədris ili: I (2025-2026)

Tədris yükü (saat) : Audotoriya saati: 30 saat (15 saat mühazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

AKTS üzrə kredit: 3

Auditoriya№: Mühazirə -15 saat

Seminar -15 saat:

II Müəllim haqqında məlumat

Adı,soyadı,elmi dərəcəsi və elmi adı: Quliyev Vaqif Şahverən oğlu

Məsləhət günləri və saati: I gün 14:00 – 16:00

E-mail ünvanı : vaqif.quliyev.1960@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

III Təvsiyyə olunan ədəbiyyat:

1. S.Mehbaliyev , T.Quliyev, N.Muradov “Əməyin mühafizəsi”.Bakı -2009
2. B.Ə.Həsənov “Əmək mühafizəsi”.Bakı.Maarif 1986
3. O.C. Orucov “İstehsalat sanitariyasının ümumi məsələləri və əməyin gigiyeniyası” Gəncə-1986
4. F.Ə.Əliyev, X.M.Mustafayev “ Əmək mühafizəsinin hüquqi və təşkilati əsasları” Gəncə-1998
5. F.Ə.Əliyev, S.Ş.Vəliyev Ü.R.Əliyev “ Elektrik təhlükəsizliyinin hüquqi məsələləri” Gəncə-2002

6. F.Ə.Əliyev, O.C.Orucov " Əmək mühafizəsinin hüquqi məsələləri" Gəncə-2002
7. AR Əmək qanunları məcləsi "Huquq Ədəbiyyatı" Bakı-2011
8. "Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası " Bakı Qanun-2011

IV Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisi vacib deyil.

V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VII Fənnin təsviri və məqsədi: Əməyin mühafizəsi fənninin tədrisi məqsədi müvafiq sahələrdə təhlükəsiz və sağlam əmək şəraiti yaratmaq üçün , tələbələr seçdiyi ixtisasa uyğun lazımı bilik,təcrübi bacarıq və düzgün işləmək verdişini aşılamaqdır.

VII Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemdə qiymətləndirilir.Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır.Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletində bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

10 bal- Tələbə keçirilmiş materialları dərindən başa düşür,cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

9 bal- tələbə keçirilmiş materialları tam başa düşür,cavabı dəqiqdir və mövzunu məntiqi tam açə bilir.

8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir

7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür lakin, nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir.

6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

5 bal- tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var,mövzunu tam əhatə edə bilmir.

4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur,lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var lakin fikrini əsaslandırə bilmir.

1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

0 bal- Cavab yoxdur

Tələbənin imtahanda topladığı bal 17 baldan az olmamalıdır. Əks halda tələbənin imtahan göstəriciləri smestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.Smestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə :

A) 91-100 bal – Əla

B) 81-90 bal- çox yaxşı

C) 61-70 – kafi

Ç) 71-80 – yaxşı

E)51-60 bal qənaətbəxş, 51 baldan aşağı qeyri-kafi

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

X. Təqvim mövzu plan: Mühazirə - 15 saat, Seminar – 15 saat.Cəmi 30 – saat

No	Keçirilən mühazirə,seminar,məşqələ , laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	(müh) saat	(sem) saat	Tarix
1	2	3	4	5

1	Mövzu 1 : Əməyin mühafizəsi fənninin məzmunu və məqsədi Plan 1. Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin inkişaf tarixi. Əmək mühafizəsi sahəsindəki nailiyyətlər. 2. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu. 3. Əmək qanunvericiliyində işlənən əsas məfhumlar	2	2	
2	Mövzu 2 : Əmək mühafizəsinin hüquqi və təşkilati məsələləri. Plan 1. Əmək hüququnun qanunvericilik mənbələri 2. Əmək Təhlükəsizliyi Standartlar Sistemi 3. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları 4. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası	2	2	
3	Mövzu 3: Əmək mühafizəsi üzrə işlərin təşkili Plan 1. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi 2. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri 3. Əmək mühafizəsi norma və qaydalarına dövlət nəzarəti 4. Əmək mühafizəsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyətlər	2	2	
4	Mövzu 4 : İstehsalat sanitariyası. İşçi sahədə mikroiqlim şəraiti Plan. 1. Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyası haqqında anlayış 2. İstehsalat otaqlarının və iş yerlərinin mikroiqlimi 3. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları 4. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri	2	2	
5	Mövzu 5: Səs-Küy Və Titrəyişlərdən Mühafizə Məsələləri Plan 1. Səs-küyün insan orqanizminə təsiri 2. Səs-küydən mühafizə üsulları və səs-küydən fərdi mühafizə vasitələri 3. Titrəyişlərin insan orqanizminə təsiri və titrəyişlərlə mübarizə üsulları	2	2	
6	Mövzu 6 : Elektrik təhlükəsizliyi Plan 1. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmənin əsas səbəbləri 2. Elektrik cərəyanının canlı orqanizmə təsiri	2	2	

	3. Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri			
7	Mövzu 7 : Zərərçəkmiş şəxslərə ilk tibbi yardım qaydaları Plan 1. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınması zamanı ilk yardım. 2. Donma zamanı və Zəhərlənmədə ilk yardım 3. İstilik zərbəsində və yanma hadisələrində ilk yardım 4. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmə zamanı ilk yardım.	2	2	
8	Mövzu 8 : Yanma, maddələrin yanğın təhlükəsizliyi və yanğın söndürmə vasitələri. Plan 1. Yanma, yanma üçün vacib olan şərait 2. Yanma qabiliyyətinə görə materialların təsnifatı 3. Konstruksiya və materialların odadavamlığı və yanğın profilaktikası 4. Odsöndürücü maddə və tərkiblər 5. Yanğınsöndürmə avadanlığı və ləvazimatı	1	1	
	Fənn Üzrə Cəmi	15	15	

XI . Mühazirə mövzuları üzrə açıqlama

Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmununun öyrənilməsi
- Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi
- İstehsalat otaqlarının və iş yerlərinin mikroiqliminin öyrənilməsi
- Yanma qabiliyyətinə görə materialların təsnifatını mənimsənilməsi

XII Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Əməyin mühafizəsi fənninin tədrisi məqsədi müvafiq sahələrdə təhlükəsiz və sağlam əmək şəraiti yaratmaq üçün , tələbələr seçdiyi ixtisasa uyğun lazımı bilik, təcrübə bacarıq və düzgün işləmək vərdişini aşılamaqdır.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV I kollokvium

1. Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin inkişaf tarixi. Əmək mühafizəsi sahəsindəki nailiyyətlər.
2. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu.
3. Əmək qanunvericiliyində işlədilən əsas məfhumlar
4. Əmək hüququnun qanunvericilik mənbələri
5. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları
6. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası
7. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri
8. Əmək mühafizəsi norma və qaydalarına dövlət nəzarəti
9. Əmək mühafizəsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyətlər
10. Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyası haqqında anlayış

II kollokvium

1. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları
2. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri
3. Səs-küyden mühafizə üsulları və səs-küyden fərdi mühafizə vasitələri
4. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınması zamanı ilk yardım.

6. İstilik zərbəsində və yanma hadisələrində ilk yardım
7. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmə zamanı ilk yardım.
8. Yanma qabiliyyətinə görə materialların təsnifatı
9. Konstruksiya və materialların odadavamlığı və Yanğın profilaktikası
10. Yanğınsöndürmə avadanlığı və ləvazimatı.

XV İmtahan sualları

Blok 1

1. Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin inkişaf tarixi. Əmək mühafizəsi sahəsindəki nailiyyətlər.
2. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu.
3. Əmək qanunvericiliyində işlənən əsas məfhumlar
4. Əmək hüququnun qanunvericilik mənbələri
5. Əmək Təhlükəsizliyi Standartlar Sistemi
6. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları
7. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası

Blok 2

8. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi
9. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri
10. Əmək mühafizəsi norma və qaydalarına dövlət nəzarəti
11. Əmək mühafizəsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyətlər
12. Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyası haqqında anlayış

Blok 3

13. İstehsalat otaqlarının və iş yerlərinin mikroiqlimi
14. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları
15. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri
16. Səs-küyün insan orqanizminə təsiri
17. Səs-küydən mühafizə üsulları və səs-küydən fərdi mühafizə vasitələri
18. Titrəyişlərin insan orqanizminə təsiri və titrəyişlərlə mübarizə üsulları

Blok 4

19. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmənin əsas səbəbləri
20. Elektrik cərəyanının canlı orqanizmə təsiri
21. Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri
22. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınması zamanı ilk yardım.
23. Donma zamanı və Zəhərlənmədə ilk yardım
24. İstilik zərbəsində və yanma hadisələrində ilk yardım
25. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmə zamanı ilk yardım.

Blok 5

26. Yanma, yanma üçün vacib olan şərait
27. Yanma qabiliyyətinə görə materialların təsnifatı
28. Konstruksiya və materialların odadavamlığı və Yanğın profilaktikası
29. Odsöndürücü maddə və tərkiblər
30. Yanğınsöndürmə avadanlığı və ləvazimatı.

Sillabus "Əməyin mühafizəsi" fənni "Zoomühəndislik ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus-Texnologiya və texniki elmlər " kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur (" 12. sentyabr" 2025-ci il "01" sayılı iclas protokolu).

Fənn müəllimi:

B.m. V.Ş.Quliyev

Kafedra müdiri:

dos. R.F.Əliyev